

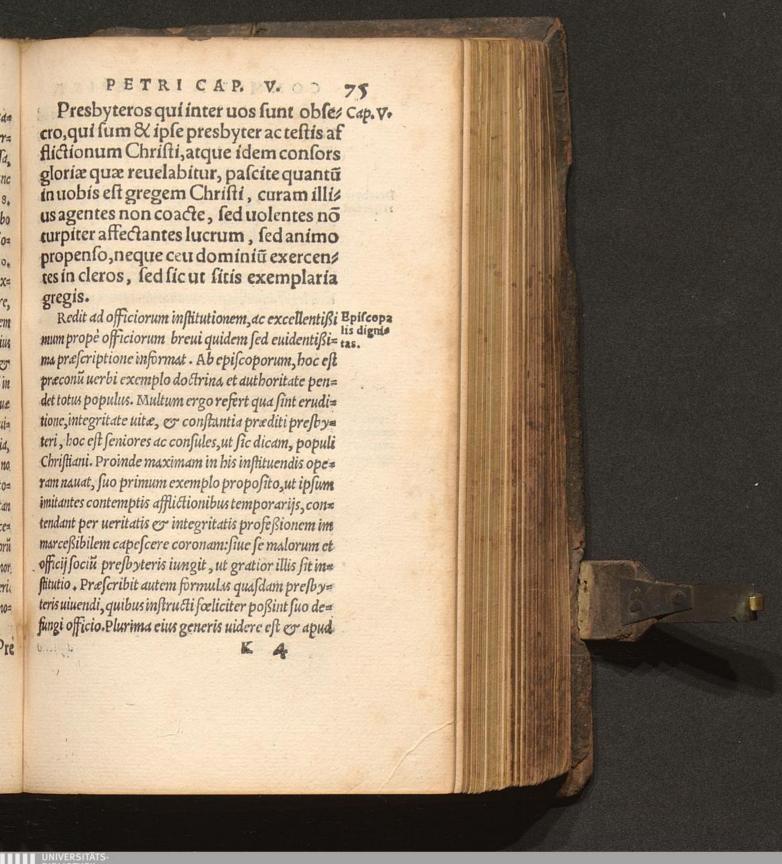
Universitätsbibliothek Paderborn

In D. Petri Apostoli Epistolam Vtranqve, Heinrychi Bullingeri Commentarius

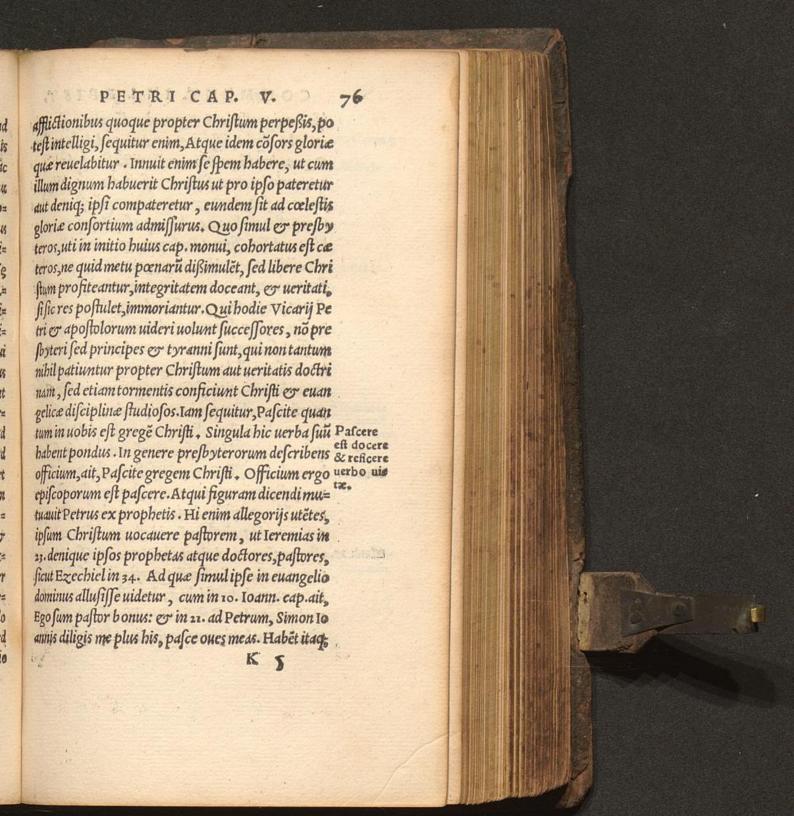
Bullinger, Heinrich Tigvri, 1534

Cap. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36052

COMMENT. IN LEPIST. Apostolum Paulum in 1. ad Timoth. 3. ac 4. item ad tef Titum 1. @ 2. cap . qui loci cum hisce Petri uerbis diligenter conferri debent:ut et prophetarum de hac quill eadem re non minus clari, Ex his enim pleraq; sua mu Presbytes tuauit Petrus, qui se in præsentiaru presbyterum ap= du riqui sint. pellitat, non principem apostolorum. Atqui Budeus in Comment. ling. Graca ait, nero Butep anti= ter quior ætate, ut apud Aeschinem, πρεσ βυτεροι ταϊε ining ætate maiores dicuntur. Tales olim in Sena= ftu tum legebantur, utpote multarum rerum usu exerci= fi ti ac callidi. Transumitur autem uocabulum in reli= Jb: gionem Christianam. In qua presbyteri dicuntur, qui in lege dei docti multa quoque exercitatione in rebus nil diuinis uersati ueluti senatores & legisconsulti sunt populi Christiani, apud quos uelut legis divinæ inter= ge pretes uci vo μοφύλακες inveniat quifq; quod ad ha institutione pertinet religionis. Sic enim legimus apud of Malachiam in 2. cap.Lex ueritatis fuit in ore Leui,et inquitas non est inuenta in labijs eius, in pace er in ep. equitate ambulauit mecum, or multos auertit ab im= tuc ip pietate. Quia labia sacerdotis custodient scientia, es legem requirent ab ore eius: quia angelus domini ex= fice ercituum est. Sed de functione & nomenclatura sacer do dotis dictum est in 5. cap. ad Hebræ. Præterea se te= stem esse ait afflictionum Christi: id quod non modo de prædicatione crucis & redemptionis Christi, sed afflictio

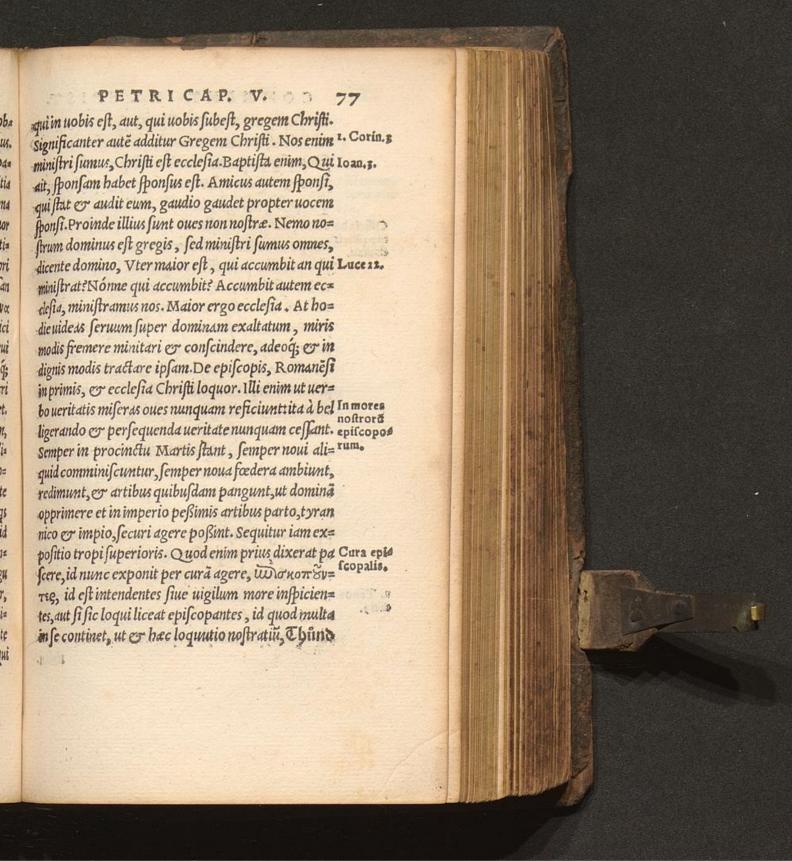

ista omnia collatione. Quemadmodu enim pastor oba ambulat, uigilat, dispicit et curat ne quid desit ouibus. Quemadmodu pratione ouiu, uictu siue pabulu pas rat, morbidas curat, separat, reficit, omnesq; diligetia Jumma pascit, ducit & reducit:ita æquu est ut anima rum pastor uerbo uitæ cibet, aqua sapietiæ potet, mor bidis medetur, firmas conseruet, co omne diligentis am adhibeat ne quid ex eo grege amittat p quo Chri Stus mortuus est. Pari tropo Homerus imo firitus fan Etus in prophetis regem subinde appellauit reiniva λαωμ, id eft pastorem populorum . Plurima hic dici possent, sed remittimus lectorem ad prophetas. Breui ter, Pascere est docere, hortari er consolari, adeog er uerbo ueritatis reficere. Neg; uero rei rustice scri ptoribus quælibet probantur pabula, riui quilibet. Ergo er hie noster nullum paret ouibus dei pabulum, quam divini verbi cibu suavisimu animabusq; fidelia bus cœlo demissu. Oues enim solius pastoris uoce no= runt, alienoru non norunt: at pastor coelestis est. Cate rum cu hæc professio durior ac periculosior sit, ne gs resiliret, addit, to svinip, id est, quantuin uobis, id ta quæ in euangelio dividit paterfamilias: sed in singu

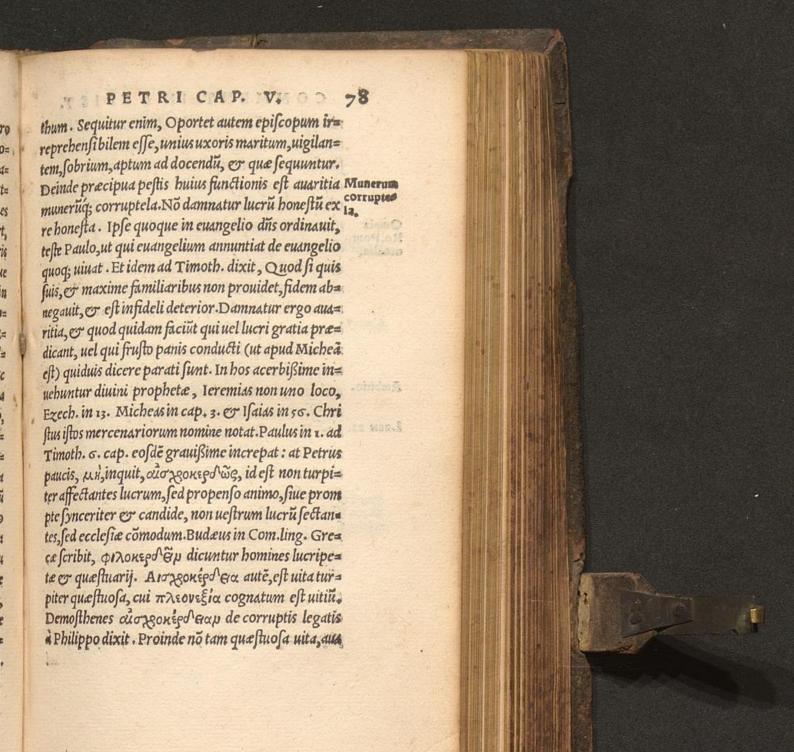
lig Se

posso

ta quæ in euangelio dividit paterfamilias: sed insingu lis tamen probatur sidelitas, hoc est illud requiritur, set id quicquid tande sit sideliter dispensemus quoddisina bonitas benigne nobis cotulit. Alij legut, Pascite

ein ynfahen. Vel, Derfahend fy. Vtcung; uero res habeat, hoc iam certum est, quod pascentes expofuit per episcopantes: unde consequens est quod pa= scere or inspicere sine curam agere, or pastorem atque episcopum esse, idem sit. Adduntur conditiones Officia bo certæ sine quibus pastorale officium prorsus languet. ni pastoris nempe ut uoletes ac libeter hoc quicquid est muneris suscipiant:ne privatu ex eo quærant compendiu:neue ambitiofi dominium, imo tyrannidem sibi usurpent in clerum. Ea nos sigillatim prosequemur paulò copio= fius.Primum constat eos qui metu aut necessitate qua= piam impulsi prouintiam aliqua subeunt, segnius ad= ministrare illa. Atqui socordia er negligentia in hac functione in primis pestilens est. Multa enim uigilia alacritate or indefessa opus est diligetia. Petrus ergo. Non coacte, ait, sed uolentes. Peccant igitur qui prophetiæ dono non uulgariter instructi, hoc uno nomi= ne docendi provintiam detrectant, quod plurimum la boris habeat aut molestiæ: aut qui ad hoc sanctisimu munus uocati, non strenue adeog; & summa cum uo luptate negotium sacrosanctu alacriter peragunt. Ta metsi non nesciam quosdam er indoctiores er obscu riores plus nimium promptos esse ad id muneris obe . Timos undu. Aiunt illi Paulum scribere, Indubitatus sermo, Si quis episcopi munus appetit, honestum opus deside rat.Equide, sed non est cuiusuis hominis adire Corinthum.

COMMENT. IN LEPIST. ritia, q muneru corruptela hic damnatur . Male eues nit omnibus in religionis negotio cauponantibus. Te stes sunt ex ueteribus pseudoprophetæ misere extina cti,lepra quoq; Iesi,et maledictio Simonis magi, Act. Christus dns ementes et uendentes magna cu indigna tione eiecit è templo. At his omnibus cotemptis noster Omnia Ro. Pont. ille D. Petri, si dijs placet, uicarius, in teplo Dei sedet Henalia. er nihil no uenale habet. Venales sunt illi codonatio nes peccatoru, uenalia sacramenta, uenales episcopaz tus, uenalia quoq; beneficia quæ uocant ecclefiastica: breuiter, oia apud istu uenalia, adeò ut merito scribe. re præ foribus palacij potuerit, Si nihil attuleris ibis tu Petre foras. Porrò tertia huius functionis pestis est Ambitio. ambitio tyrannis aut dominadi libido, que si pastoris incesserit animum, iam no pastor sed prædo lupus & Lucz 22. latro futurus sit. Proinde dhis in euangelio, Reges, dia xit, gentium dominantur, er qui prasunt in hocinst tuti sunt ut benefaciant. Vos autemnon sic, nempe in stituti estis, ut dominemini, sed qui maior est inter uos. fiat omnium seruus. Ad quæ uerba alludens Petrus. MHO we ait, WTHUPTEUOVIES TWO HAMPOUP, idelf, neq; ueluti domino prementes clerum. Hic Erasmus, Cleros autem uocat (inquit) non diaconos aut presby teros, sed gregem qui cuiq; forte contigit gubernan= dus.Breuiter, Clerum dixit sanctum & delectumdei populum qui Deo ueluti sorte obuenit, allusione facta

20

fti di

EU

re

in

YU

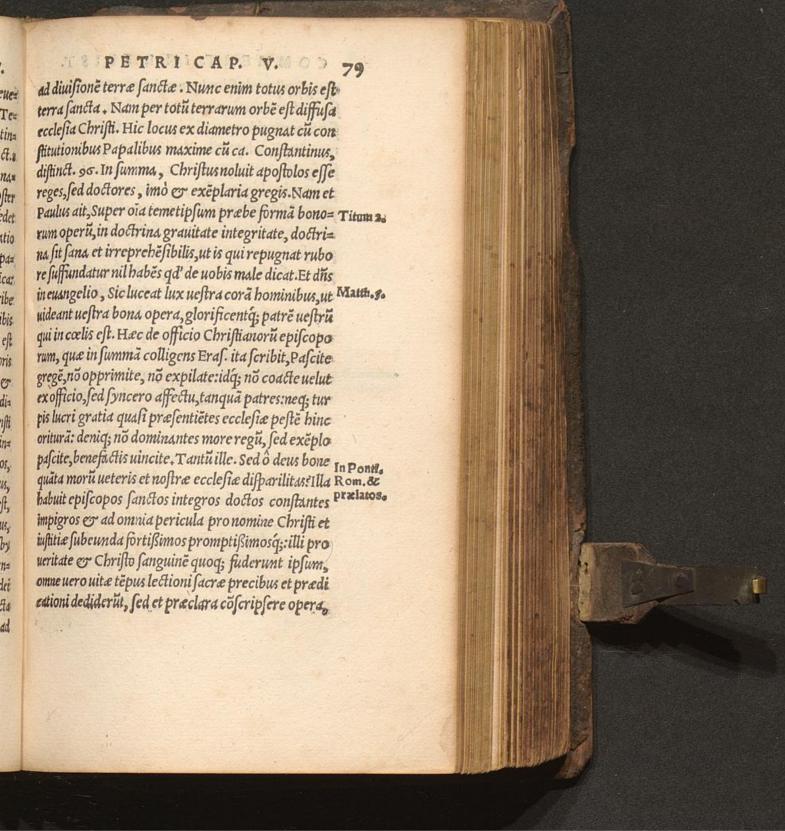
ex pi

p

im

iu

On

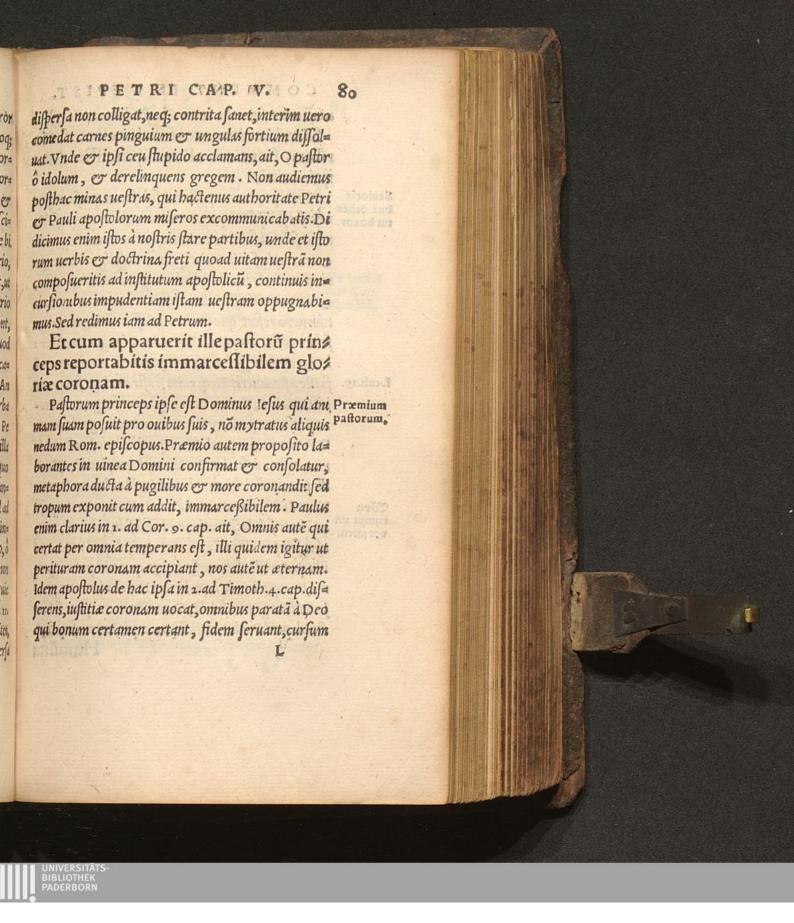
diff

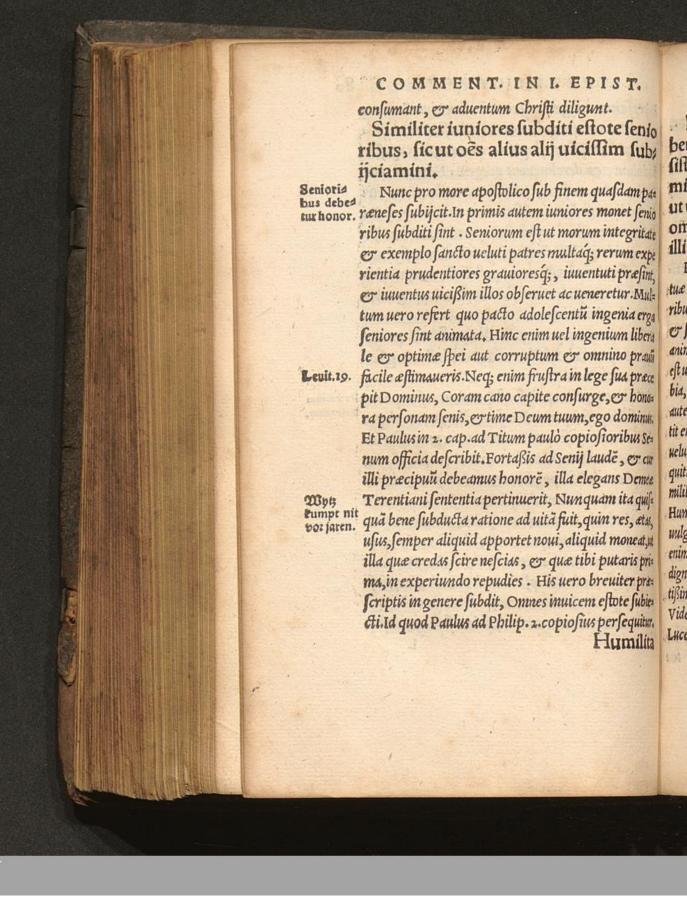
ôi

Ide

egregij, pij or docti animi monimenta. At nostri prov sus in alios mutati, ueluti in noua ecclesia, noua quoq functionem obierunt . Plerig; enim indocti funt, corrupti, impij, uoluptatibus dediti, sacraruq; reru prorsus ignari, qui ut in uenatione, aulica ambitione e pompa, in alea, palæstra, equestri er militari disciplina absolutisimi, ita sunt in orationibus lectione bi blica er prædicandi euangelij sanctisimo ministerio, prorsus inexercitati. Neque uero tam fœlices sunt, it patrum sanctorum scripta legere posimt. Confiliario rum ducuntur monitis, quibus uelut oraculis credunt, cu satis constet ipsos et falli or fallere sepisime, quod unicam ueritatis cynosuram scripturam uidelicet cas nonicam in rebus omnibus non unice observent. An uero uel tu Romane pontifex, uel tu mytrata turba istud negare potes? Quid obsecro clarius hisce D.R. tri uerbis, cuius uos uideri uultis Vicarij? Sed queille impudentia? Proferte uel ex his omnibus unumquo Petri imitemini uel doctrinam, uel exemplum. Quan: do ergo uos illius uestræ pigebit sortis? Certèueld præscriptum uerboru Petri uobis uita uestra erit in: stituenda, uel silendum nomen Petri. Aut si omnino, infœlixturba, Pastoris nomine gloriari uelis, egona uideo quenqua prophetaru de isto pastore nouo qui quam dixisse, nisi is for san Zacharias sit, qui cap. paftoris cuiusda meminit stulti, qui derelicta no usum differs

BIBLIOTHEK PADERBORN

nio

16%

pa:

enio

tate

expe fint,

Iul=

rga

era

dwi

£ce

nos

nuk.

Sea

CHY

mee

uif=

tas,

et,u

pyta

YE:

bies

itur.

lita

Humilitatem animi uobis infixa ha bete, propterea quod Deus superbis res sistit, humilibus autem dat gratia. Hus miliemini igitur sub potenti manu dei, utuos extollat cum erit opportunum, omni cura uestra coniecta in illū. Nam illi cura est de uobis.

Pracipua pestis mutui cosensus er obedientia mu De humita tua est arrogans superbia. Proinde ut hanc ex pecto= tate cotra ribus eijceret fidelium, humilitatem que arrogantie er superbiæ contraria est, commendat, Humilitatem animi, dicens, uobis infixam habete, Animi inqua hoc estueram, Simulata enim humilitas ipsissima est super bia, er hoc pestilentior quo tectior. Eynou & Gas autem dixit pro eo, quod est innodatam habete. Sen= tit enim humilitatem arcte retinendam effein animo weluti nodis illigată, ne uspiam excutiatur. Caussa se= quitur que permoueat, Deus enim superbis resistit, hu milibus dat gratiam. Id quod paraphrastes exposuit, Humilibus libenter impartit sus dotes. Hoc vero tanz uulgare in scripturis est, ut multis non sit opus. Multa enim habes in historijs sacris exempla quanta cum in= dignatione sepius convulserit superborum cristas al= tißimus, quam benignus er clemens fuerit humilibus. Vide Prouerb. o. Ifaiæ 14. Ecclesiast. 10. Esther. 5.0.7. Luce 14. cap. Maria uirgo cecinit, Deposuit potentes

de sede, er exaltauit humiles. His omnibus ueluti ina sert, Cum ergo tanta sit humilitas, humiliemini sub po tenti manu Dei. Quasi dicat, Nemo obijciat, cur me ppudioso isti subdere homini: qui enim se subijcit alij in timore domini, non homini sed Deo se subijcit. Nee est quod quisquam causseur oppressionem, quasi humilitas nostra iniuriam prouocet opprimenti u aut oce easio sit conculcationis. Qui enim se humiliant in timore dei, hi sese sub potenti manu dei humiliant. Prozinde non est periculum ne conculcentur perpetuo: ille euius nomine humilianur euehet in altum, ubi illi sue rit opportunu, qui sapientissime administrat omnia. Nobis itaq; innocentiæ studendum, Deo uero permitetendus rerum euentus. Nouit ille quando er quid quo que agendum sit tempore. Ab his uero occasionem ae

Omnis cu que agendum sit tempore. Ab his uero occasionem ac ra coiscis enda in de cipit docendi, quod omnis cura nostra in deum sit reijcienda. Additur caussa. Nam illi cura est de uobis. Id qd' copiosisime exponut Propheta, Psalmi in primis adeoq; ipse dis noster Iesus Christus apud Matt, in s.

Sobrijestote, uigilate, quoniamade uersarius uester diabolus tanquam leo rugiens obambulat quærens quem de uoret, cui resistite solidisside, scietes east dem afflictiones in mundo uestræ fræternitati consumari.

Denuo commendat nobis temperantia, întegrita

tens

PETRICAP. V.

na

po

mė

dij

lee

14=

ICE.

tia

02

lle

ue.

d.

t=

16

Ė

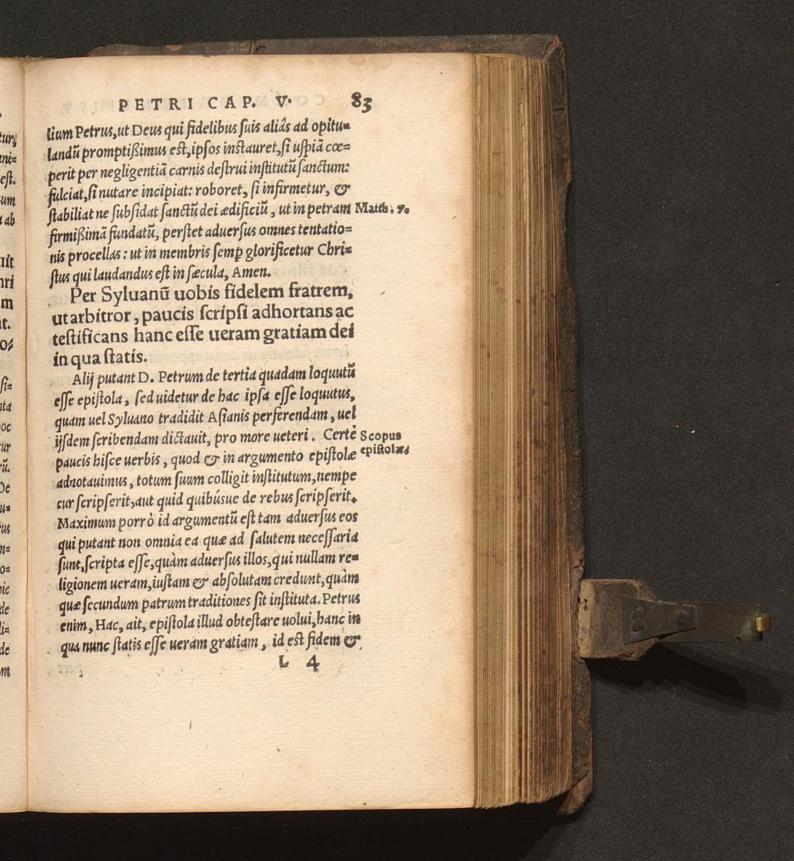
ld

is

0

tem er uigilantiam, quod hæc in rebus Christianis plu & vigilia rimum habeant momenti. Addit hic quod diligentiam aduersus excitet. Quoniam aduerfarius noster no dormitat, sed diabolam. leoni famelico similis obambulat undiq; captans occa sionem perdendi uorandia; . Imitatur Petrus diligetes duces, qui militum animos ad uigiliam er alacritatem per istud excitant, quod sibi negotium esse cum hoste strenuo docent. Proinde & aduersarium nostrum leo ni confert:nec cuilibet, sed rugienti & famelico (alias enim clementi simi ingenij est leo) oberranti, @ que renti quod deuoret : quæ omnia suam habent empha= sim. Leonibus comparauit Solomon tyrannos, dicens, Ceu leo rugiens er esuriens ursus est prniceps impi= us pauperi populo. Prouerb. 29. Et Paulus de Nerone loquens, Eripuit me dominus, ait, ex ore leonis. Nec est quod plura ex Plinio Iul. Solino uel ipfo Ariffot [cri= bamus de leonibus. Breuiter ferotiam significare uo= luit Petrus, qua hostis generis humani crudeliter in nos insurgit, ut deuoret, id est perdat. Seduos (inquit) resistite illi: modumq; & resistendi uires aduersus tan tum hostem indicans, addit, Solidi fide, id est si solidi fueritis in fide citra negotium uiceritis cruentam be= luam. Nam erga diffidentes robur habet, erga fiden= tes imbellis est. Plura Diuus Paulus ad Ephesios sexto. Adijcit or aliud quo animet or consoletur tentatos. Neque uero illud nouum est quod tentat uos sathanas

COMMENT. IN LEPIST. neque nouum quod per membra sua uos persequitur nec folos uos perfequitur, fed toti gregi Christi omni= bus inquam Deo dilectis fratribus uestris infestus est. Cæterum ista omnia temporaria sunt, er finem suum habebunt . Videtur autem ea consolatio esse ducta ab exemplo or breuitate malorum. Sed Deus omnis gratiæ, qui uo cauit nos ad æternam fuam gloriam per Chri stum lesum, parumper afflictos, idem instauret uos, fulciat, roboret, stabiliat. Ipsigloria imperium in fæcula fæculos rum, Amen. Epilogus. Claudit epistolam sententia imprecatoria, qua si= mul maxima quædam religionis nostræ sacramenta perstringit . Deum enim deu omnis gratiæ uocat, hoc lacobi z. est eum à quo omne donum & beneficium deriuetur in nos . Ipfe enim author & fons est omnium bonoru. Hic uocauit credentes ad æternam suam gloriam, De E.Cor.z. qua scriptum est, Que oculus non uidit nec auris aus diuit, nec in cor hominis ascendit, ea præparauit Deus Loan. 14. diligentibus se. Vocauit auté illos non per uia quam= uis, sed permeritum er redemptionem passionis do= mini nostri lesu Christi, & sub hac conditione, ut hic illi commoriamur. Nec illud cuiquam graue uideri de bet. Nam ad breue tepus hic affligimur. Atqui in afflia ctione persistendum : Iam ergo imprecatur cœtui fide

COMMENT. IN I. EPIST. religionem ueram. Proinde constatiam omnes eos ueræ religionis esse cultores quotquot Apostolicam ample Auntur do Arinam, etsi patrum constitutiones

quæ Apostolicæ do etrinæ uel aduersantur, uel confor mes non sunt, neglexerint prorsus.

Salutatuos ea que est in Babyloneue stræ consors electionis ecclesia, & Mark cus filius meus. Salutate uos mutuo charitatis osculo. Pax uobis omnibus, qui estis in Christo Iesu, Amen.

Quemadmodum Paulus ad finem omniumepifto larum Jalutationes uarias appendit, ita er Petrus fa= cit. Contrauersum autem est inter doctos, de qua Ba bylone bic loquutus sit. Sunt qui Romam intellexisse putent, quod illa per omnia responderit Babyloni. Alij quoru sentetia ueritati uidetur esse proximion, de Babylone exponut, que dicitur Aegyptia & alio nomine Chayrum, quam tamen Strabo Arabiæ magis quam Aegypto inscribit. Marcum uero cuius hic fit mentio euangelistam illum esse uolunt, quem silium quidem uocarit spiritualem, sicut & Paulus Timos theum. De osculo diximus in caput Rom. 16. Iamut Paulus epistolas suas bac sententia claudit, Gratia do mini nostri Iesu Christi sit cum omnibus uobis, ita Pe= trus suam hac concludit, Pax uobis omnibus qui estis in Christo Iesu. Que tam de externa quam interna pace

